

BİR ORTADOĞU DEVLETİ: LÜBNAN CUMHURİYETİ

I.GENEL BİLGİLER

Ülke adı:	Lübnan Cumhuriyeti
Yönetim biçimi:	Başkanlık Tipi Cumhuriyet
Başkent:	Beyrut
İdari bölümler:	5 vilayet; Beyrut, Ech Chimal, Ej Jnoub, El Bekaa, Jabal Loubnane
Bağımsızlık günü:	22 Kasım 1943
Milli bayram:	Bağımsızlık günü, 22 Kasım (1943)
Anayasa:	23 Mayıs 1926

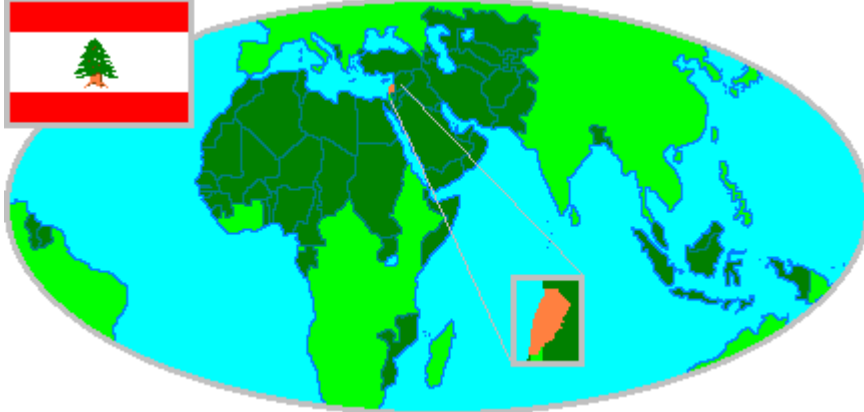
2.TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER

GSYİH:	21.45 milyar \$ (2006 verileri)
Büyüme:	%-5 (2006 verileri)
Enflasyon :	%4.8 (2006 verileri)
İşsizlik oranı:	%20 (2006 verileri)
Endüstri:	Bankacılık, gıda maddeleri, kuyumculuk, çimento, tekstil, mineral ve kimyasal ürünler, ağaç ve mobilya, petrol artıtımı, metal sanayi
İhracat:	1.881 milyar \$ (2006 verileri)
İhracat ürünleri:	Gıda ve tütün, tekstil, kimyasallar, metal ve metal ürünleri, elektrik araç gereçleri, kuyumculuk, kağıt ve kağıt ürünleri
İhracat ortakları:	Suriye %25.3, BAE %11.4, İsviçre %8.1, Türkiye %6, Suudi Arabistan %5.4 (2005)
İthalat:	9.34 milyar \$ (2006 verileri)

İthalat ürünleri:	Gıda maddeleri, makine ve parçalar, tüketim malları, kimyasallar, tekstil, metaller, yakıt, tarım ürünleri
İthalat ortakları:	İtalya %11.1, Suriye %10.7, Fransa %9.2, Almanya %6.4, Çin %5.4, ABD %5.3, Birleşik Krallık %4.4, Suudi Arabistan %4.3 (2005)
Dış borç tutarı:	31.1 milyar \$ (2006 verileri)

Lübnan ekonomisi göreceli olarak küçük, dışa açık ve büyük ölçüde hizmet sektörü odaklı bir karaktere sahiptir. İthalata dayalı olan ekonomide turizm gelirleri ve ülke dışında yaşayan çok sayıda Lübnanlı'nın sağladığı dış transferler önemli yer tutmaktadır. Üretim sektöründe çimento, hazır yiyecek ve son yıllarda mücevherat Lübnan'ın önde gelen ürünlerini oluşturmaktadır. Ülkedeki karşılıklardan etkilenen ancak yine de önemli bir paya sahip olan turizmin ise daha çok Körfez-Arap ülkeleri vatandaşlarına hitap ettiği gözlemlenmektedir.

Genel olarak inşaat ve gayrimenkul işlemleri ile finansal hizmetler ve ithalata dayalı bir ekonomiye sahip olan Lübnan'da 2006 yılı sonu itibariyle ithalatın GSYİH'ye oranı %50 dolayında gerçekleşmiş olup ülkedeki mal ihtiyacının büyük bir kısmı ithalatla karşılanmaktadır. 2006 yılında 7,1 milyar dolar olarak gerçekleşen dış ticaret açığının GSYİH'ye oranı ise %37,8 olarak gerçekleşmiştir. Bununla birlikte ülkeye giren yabancı sermaye miktarının % 35 oranında artması ödemeler dengesinin 2,8 milyar dolar fazla vermesine yol açmıştır.



2007 Ocak ayı başında Lübnan otoriteleri yabancı yatırımları ülkeye çekebilmek ve turizmi yeniden canlandırabilmek amacıyla bir dizi reformu gündeme getirmişlerdir. İnşaat sektörü dışında diğer sektörlerde talep cansızdır. İnşaat sektörüne yönelik talep ise savaş sonrasında altyapının yeniden yapılandırılması ve zarar gören konutların yenilenmesinden kaynaklanmıştır. Yine bu rapor çerçevesinde Paris 3 reform programı ve telekom, enerji, sosyal sektörlerde yapılacak reformlar ekonominin yeniden düzelmesini sağlayacak etkenlerdendir. Maliye Bakanı, 2007 için vergi artışı öngörmezken 2008'de KDV'nin %10'dan %12'ye, 2010'da da %15'e çıkacağını açıklamıştır.

2007 yılına bakıldığında siyasi belirsizlik ve piyasalarda dengesizlik devam etmiştir. Siyasi alanda çalkantılı hava, mevcut iş çevresi üzerinde büyük bir etki yaratmamasına rağmen zaten düşük olan yatırımcı güveninin sarsılmasına yol açmıştır. Mevcut gerilim, iş çevresi kurumları ve altyapısını zayıflatma tehdidi doğurmaktadır. Ülkedeki şiddet ve güvenli olmayan atmosfer, iş yaşamında girişimciliği kısıtlamaktadır.

Lübnan Poundu'nun dolara sabitlenmesi fiyat artışını kontrol altında tutmuş ve enflasyon Lübnan'a zarar vermeyen bir ekonomik sıkıntı olarak kalabilmiştir. IMF verilerine göre ABD

dolarının değerini kaybetmesi 2007'de meydana gelen siyasi kargaşadan sonra enflasyonun aniden artmasını engelleyen bir güç olmuştur.

Lübnan ekonomisi hizmetler sektörüne dayalı bir yapı sergilemekte olup turizm, bankacılık, sigortacılık ve ticaret en büyük paya sahiptir. Tarımın ekonomideki payı %6 iken imalat sanayinin payı ise %12 dolayındadır. 2007 yılı için de en fazla gelişme yaşanan sektörler eczacılık, internet iletişim teknolojisi ve sigortacılık olmuştur.

➤ Tarım

Ülkenin tarım arazileri topraklarının %32'sini oluşturmakla birlikte tarım sektörünün ekonomideki payı çok düşüktür. Ülkedeki en verimli topraklar kıyı bölgeleri ile Beka Vadisinde yer almaktadır. Çok çeşitli tarım ürünlerinin yetiştirilebileceği ülkede narenciye, üzüm, domates, elma, sebze, tütün, zeytin ve patates başlıca tarım ürünleridir. Tarıma dayalı ürünlerin ülkenin toplam ihracatındaki payı %10, GSYİH içindeki payı ise %6 civarındadır.

İş gücünün %82'sine istihdam sağlayan bu sektör finansman sorunları yaşamaktadır. Hükümet bütçesinin %1'inden daha azı Tarım Bakanlığı'na ayrılmıştır. Savaş nedeniyle Lübnan'daki tarım, balıkçılık ve ormancılık sektörlerinin uğradığı hasarın 280 milyon dolar olduğu tahmin edilmektedir. Ancak hükümet, çiftçilerin zararlarını hafifletmek için herhangi bir yardımda bulunmamıştır. Savaşın bitiminden sonra domates, salatalık, patates, erik gibi bazı tarım ürünlerinin gümrükten kaçakçılığı artmıştır. Bunda, Arap Birliği Sosyal ve Ekonomik Konseyi'nin uygulamaya koyduğu son gümrük vergilerinin rolü büyüktür.

➤ İmalat Sanayi

Lübnan'da GSYİH içindeki payı %12 dolaylarında olan ve yaklaşık 114 bin kişiye istihdam sağlayan imalat sanayi, esas olarak çimento, mobilya, kâğıt ürünleri, baskı ve paketleme, deterjanlar, gübre, ilaç, mücevherat, hazır-giyim ve gıda ürünlerine dayanmaktadır. İmalat sanayii de 2006 Temmuz ayında yaşanan savaştan olumsuz etkilenmiş olup en fazla zarar gören sektörler arasında gıda, mobilya ve inşaat sektörleri yer almıştır. İmalat sanayindeki toplam hasarın yaklaşık 220 milyon dolar olduğu tahmin edilmektedir.

Lübnan Sanayi Bakanlığı tarafından hazırlanan plana göre, 1.000 adet küçük ve orta ölçekli tesisin modernizasyonu ile 10 yıl içinde imalat sanayisinin GSYİH içindeki payının %30'lara çıkarılması ve 60.000 yeni istihdam yaratılması hedeflenmektedir.

➤ Turizm

Akdeniz çevresinde yer alan bütün ülkeler gibi Lübnan için de turizm sektörü çok önemli bir gelir kaynağıdır. Ne yazık ki hükümetin yapıcı bir stratejiden yoksun olması yüzünden Lübnan, komşularına nazaran çok daha sınırlı sayıda turiste ev sahipliği yapmıştır. Beyrut dışındaki şehirlerdeki kültürel ve mimari zenginlikler iyi tanıtılmamaktadır. Bu sektörün gelişmesi günümüzde özellikle İç Savaş sonrasında sektörde yaşanan hızlı yapılanmanın etkisiyle ülkeye gelen çok sayıda uluslararası yatırımcı sayesinde olmaktadır. 2007 yılında bu yatırımcıların Beyrut ve civarı için yaklaşık 30 adet yeni projesi vardır ve bu projelerinin maliyetinin 2,5 milyar dolardan fazla olduğu düşünülmektedir. Ayrıca önemli bir turizm kaynağı olan *Casino du Liban* 2006 yılında açılmıştır. Kayak yapma imkânının mevcut olduğu Lübnan'da 1 milyar dolarlık Sanine Dağı Kayak Merkezi Projesinin bir Suudi firma tarafından yakın zamanda hayata geçirilmesi beklenmektedir.

➤ Bankacılık

Bankacılık sektöründe özellikle Fransız olmak üzere yabancı girişimlerin ağırlığı görülmektedir. Bu sektörün %80'i, 16 bankada yoğunlaşmakta olup sektör 15.000 kişiye istihdam sağlamaktadır.

➤ Elektrik

Lübnan'ın hidrokarbür kaynaklarından ve işleyen bir rafineriden yoksun olması elektrik maliyetinin çok yüksek olmasına neden olmaktadır. Lübnan enerji ihtiyacının tümünü ithal edilen petrolden elde edilen elektrikle karşılamaktadır.

Lübnan'da elektrik üretimi, 900 MW kurulu kapasiteli 2 termal istasyonu ile Baalbek ve Sur'da yer alan ve her biri 35 MW kurulu kapasiteli 2 gaz türbün istasyonu, 10 MW kapasiteli 1 hidroelektrik istasyonu, her biri 435 MW kapasiteli 2 yeni kombine enerji üretim tesisinde gerçekleştirilmektedir. Ayrıca Lübnan, 1.000 km uzunluğunda bir iletim şebekesine sahip olup hâlihazırda 360 km'lik bir iletim hattı yapım aşamasındadır.

➤ Ulaşım ve Telekomünikasyon

Lübnan'a giren ve Lübnan'dan çıkan yüklerin %70'inden fazlası Beyrut Limanı'ndan geçmekte olup Tripoli, Sidon ve Tire diğer büyük limanlardır. Beyrut'u kullanan gemilerin sayısı iç savaştan sonra hemen artış göstermiştir.

Lübnan'da 2007 yılı itibarıyla 1 milyondan fazla cep telefonu aboneliği ve 600.000 sabit telefon hattı bulunmaktadır. Savaş sırasında zarar gören telekomünikasyon sistemi yenilenmiştir.